



Mesijansko Biblijska Studija - 020 KAKO SU MUDRACI ZNALI?

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum



PREVOD NA SRPSKI JEZIK

Napomena prevodioca: Za prevod ovog MBS-a prevodio sam Biblijske tekstove iz Engleske verzije NASV - prevoda koja je korištena u ovoj studiji. Pri tome mi je od velike pomoći bila Varaždinska Biblija – izdanje Hrvatskog Biblijskog Nakladnika, 2012.

Koristio sam i Savremeni Srpski Prevod u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca, kao i prevod Daničić – Karadžić kako bi što vernije tekst prilagodio duhu Srpskog jezika.

Prevod: Branko Gotovac 2022.

KAKO SU MUDRACI ZNALI?

ili DA LI ASTROLOGIJA IMA NEKU VREDNOST?

MBS 020

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

Gde je taj novorođeni kralj Jevreja? Videli smo na istoku zvezdu njegovu pa mu se dođosmo pokloniti

(Matej 2:2)

UVOD

Mnogi među vama upoznati su sa izveštajem o mudracima koji posećuju bebu Isusa, kako je to zabeleženo u Mateju 2:1-12:

A kad se Isus rodio u Vitlejemu judejskome, u dane kralja Iroda, gle, mudraci s Istoka stigoše u Jerusalim govoreći: 'Gde je taj novorođeni kralj Jevreja? Videli smo na istoku zvezdu njegovu pa mu se dođosmo pokloniti.' A kralj se Irod, čuvši to, uznemiri, i sav Jerusalim s njime. I okupivši sve velesveštenike i književnike u narodu, raspitivaše se kod njih gde će se roditi Hristos. A oni mu rekoše: 'U Vitlejemu judejskome, jer ovako je pisano po proroku: A ti, Vitlejeme, zemljo Judina, ti nipošto nisi najmanji među vladarstvima Judinim, jer iz tebe će izići vladar koji će napasati narod moj Izrael.' Tada Irod potajno dozva mudrace i pomno od njih istraži vreme kada se pojavila zvezda. I poslavši ih u Vitlejem, reče: 'Pođite i pomno se raspitajte za dete! A kad ga nađete, javite mi da i ja odem te mu se poklonim.' A oni, saslušavši kralja, pođoše. I gle, zvezda koju videše na istoku išla je pred njima sve dok se, stigavši, ne zaustavi iznad mesta gde je bilo dete. A kad ugledaše zvezdu, silno se obradovaše radošću velikom. Uđoše u kuću i ugledaše dete s Marijom, majkom njegovom. Padoše i pokloniše mu se. I otvorivši škrinje svoje s blagom, prinesoše mu darove: zlato i tamjan i smirnu; pa, opomenuti u snu da se ne vraćaju Irodu, drugim putem odu u svoju zemlju.

Ovaj odlomak sadrži izveštaj o poseti Maga sa istoka koji su dovedeni pomoću zvezde koju su videli. Zbog toga, čak i neki vernici tvrde da ima određene vrednosti u astrologiji, a neki su čak i pokušali da razviju doktrinu o biblijskoj astrologiji.

Svake godine u doba Božića postavljaju se scene Isusovog rođenja. Imamo tu bebu Isusa u nekoj vrsti jaslji ili u naručju Marije. Uz Mariju stoji Josif, na jednoj strani te tročlane porodice se nalaze pastiri, a na drugoj strani imamo tri kralja. Ova scena je biblijski gledano u potpunosti pogrešna. Pre svega, priča o pastirima i priča o mudracima međusobno su vremenski odvojene otprilike dve godine. Pastiri su se tu pojavili uskoro po Isusovom rođenju. Pronašli su Isusa u štali kako leži u jaslama (Luka 2:12, 16). Mudraci su ugledali zvezdu tek kada je Ješua već bio rođen i svakako im je bilo potrebno određeno vreme da stignu do Jerusalima.

Prema stihu 11, kada su konačno pronašli Isusa, našli su Ga u kući, ne u štali. Tako da se mudraci i pastiri nisu nikada ni sreli. Izveštaj u Mateju nam sasvim jasno kaže da je Ješua bio star otprilike dve godine kada su se mudraci pojavili.

Nadalje, često se uči da su bila samo tri kralja. Jako poznata hrišćanska pesma započinje sa rečima: „Mi smo tri kralja sa istoka.“ Pre svega treba primetiti da nam nigde ne kaže koliko ih ima. Znamo da su u pitanju bila barem dvojica jer je reč mudraci u množini. Moguće da ih je bilo dvojica, moguće da ih je bilo dvadeset, dve stotine ili dve hiljade. Biblija nam ne precizira njihov broj. Nema stvarne spoznaje da ih je bilo samo trojica. Razlog zašto ljudi misle da ih je bilo trojica zato što je Isus na poklon dobio tri različite vrste darova: zlato, smirnu i tamjan. Teško da se to može smatrati dokazom za njihov broj. Moguće da je bilo deset ljudi koji su poklonili zlato, ili dvadeset koji su poklonili smirnu, ili trideset koji su poklonili tamjan. Broj poklona nije dokaz da su bila samo tri mudraca.

Nadalje, Matej nigde nije rekao da se radi o „kraljevima.“ Mi sa sigurnošću znamo da nisu bili u pitanju kraljevi zbog korištenja specifičnog naziva kojim ih se oslovljava u grčkom tekstu, magoi ili „magi“ a to znači „mudraci“, ili još preciznije „astrolozi.“ Ono šta dobijamo iz Matejevog izveštaja jeste nepoznat broj astrologa sa istoka. U Bibliji, istok je uvek područje Mesopotamije, tako da tu imamo barem dva astrologa iz Vavilona.

Astrolozi se iznenada pojavljuju u Jerusalimu postavljajući pitanje „Gde je taj novorođeni Kralj Jevreja?“

Da li su oni do ove spoznaje došli posredstvom astrologije? Ovaj događaj otvara mnoga pitanja. Prvo, kako to da ovi ljudi znaju išta o rođenju jevrejskog Kralja? I drugo, znajući za rođenje tog kralja, zašto bi vavilonski astrolozi opšte želeli da dođu da Mu se poklone i da Ga obožavaju? Uostalom, vavilonski astrolozi nisu nikada obožavali nijednog drugog jevrejskog kralja, zašto bi želeli da obožavaju baš Ovoga? Još jednom, pitanje je; Kako su mudraci znali?

Razložićemo ovaj odlomak na sastavne delove i započecemo temeljito tražiti, tačku po tačku, da vidimo da li su oni ovo znanje uistinu dobili iz astrologije ili je ovde ipak u pitanju nešto drugo.

Temeljno pravilo tumačenja je sledeće: *„Kada se očigledno značenje Pisama slaže sa zdravim razumom, nemoj tražiti nikakav drugi smisao. Zbog toga, uzmi svaku reč u svom primarnom, uobičajenom, očiglednom i doslovnom značenju, osim ako činjenice iz neposrednog konteksta, proučavane u svetlu povezanih odlomaka, kao i aksiomatskih i fundamentalnih istina, očigledno daju naznačiti da je nešto drugo u pitanju.“*

Trebamo uzimati Bibliju tačno onako kako piše, kako kaže, osim ako ne postoji neka naznaka u tekstu i u kontekstu koja nam govori da je ne možemo uzeti doslovno.

Pre svega ćemo usmeriti našu pažnju na pitanje zvezde. Za početak, da se ovde ne radi o stvarnoj zvezdi očigledno je po delovanju koja čini ova zvezda. O ovoj zvezdi se govori kao o „Njegova zvezda“ ili „zvezda Kralja Jevreja“, i to na način da nijedna zvezda to ne može biti. Ova zvezda se pojavljuje i nestaje. Ova zvezda se kreće sa

istoka prema zapadu. Ova zvezda se kreće sa severa prema jugu. Ova zvezda lebdi iznad tačno određene kuće u Vitlejemu i tako pokazuje gde se Hristos nalazi. Bilo koja doslovna zvezda, barem koliko mi znamo, koja bi lebdela iznad samo jedne kuće u Vitlejemu izazvala bi kataklizmu uništenja celokupnog planeta. Prilično je očigledno da ne može biti da se radi o doslovnoj zvezdi. Još jednom, pet stvari o ovoj zvezdi čine nemogućim da se radi o doslovnoj zvezdi. Prvo, to je lična zvezda Kralja Jevreja. Drugo, pojavljuje se i nestaje. Treće, kreće se sa istoka na zapad. Četvrto, kreće se sa severa na jug. I peto, ona doslovno lebdi nad samo jednom kućom u Vitlejemu. Očigledno, mora da se radi o nečem drugom, ali o čemu se radi?

Grčka reč za zvezdu jednostavno znači „blistavost“ ili „sjaj.“ Kako ova zvezda dolazi u formi svetla, ono šta mi zapravo imamo je pojavljivanje Šekina Slave, a ne astrološku zvezdu. Šekina Slava je vidljivo očitovanje Božijeg prisustva. Kada god Bog postaje vidljiv u Starom zavetu, o tome se govori kao o Šekina Slavi. U većini slučajeva Šekina Slava dolazi u obliku svetla, vatre, oblaka, ili nekakvoj kombinaciji te tri stvari. Tamo u Vavilonu, blistavost, sjaj, pojavio se nad tim područjem i iz daljine je to moglo da izgleda poput zvezde, ali je ipak imalo ponašanje kakvo nema nijedna zvezda. Ono šta su ovi mudraci uistinu videli bila je Šekina Slava. Kada su ugledali ovu Šekina Slavu, ovaj neobičan sjaj, zaključili su da se radi o signalu da je Kralj Jevreja, Mesija napokon rođen.

Sada kada smo odredili da ova zvezda nije doslovna zvezda, već da se radi o Šekina Slavi, mi i dalje nismo odgovorili na pitanja koja smo postavili. Jedno pitanje i dalje stoji: Kako su mudraci znali išta u vezi sa rođenjem jevrejskog Kralja? Kako to da su pagani, vavilonski astrolozi znali išta o rođenju Kralja Jevreja? Pa čak i da jesu nešto znali o jevrejskim kraljevima, zašto bi oni želeli da dođu i da obožavaju baš konkretno ovoga?

Rekli smo za zvezdu i rekli smo da sa odgovorom u vezi sa njom i dalje nismo odgovorili na suštinsko pitanje. Ako magi ili mudraci nisu saznali putem astrologije o rođenju jevrejskog Kralja, kako su onda saznali?

Iz izveštaja u Novom zavetu, sve šta mi možemo da zaključimo jeste činjenica da su pagani, vavilonski astrolozi, posredstvom blistavog sjaja-poput-zvezde, saznali za rođenje Kralja Jevreja i da su do Njega sledili taj sjaj na nebu koji se kretao sa istoka na zapad i na kraju je lebdeo iznad tačno određene kuće u Vitlejemu.

Da bismo dobili odgovor na to kako su znali, moramo otići u Stari zavet. Za početak, potrebno je reći da je jedino mesto u celom Starom zavetu koje nam daje datum dolaska Mesije izuzetno poznato proroštvo o Sedamdeset sedmica iz knjige proroka Danila, a to proroštvo nalazimo u Danilu 9:24-27. Uz ovo šta smo rekli, treba znati i da knjiga proroka Danila nije pisana u Izraelu, nego u gradu Vavilonu; veliki deo knjige napisan je na aramejskom, jeziku vavilonskog imperija. Znači, o tome se radi, u gradu Vavilonu napisana je knjiga koja je prorokovala kada Mesija treba da dođe.

Ali, to nije sve. Danilo je uvek bio povezan sa vavilonskim astrolozima (Danilo 1:19-20; 2:12-13, 47; 4:7-9; 5:11-12). Navuhodonosor, koji nije umeo da duhovno rasuđuje, nije shvatao da izvor Danilove sposobnosti nisu zvezde na nebu, već Bog

Nebesa. Uprkos tome, Navuhodonosor je učinio Danila poglavarom svih vavilonskih astrologa. U takvom okruženju i u takvom društvu je Danilo napisao svoju knjigu, otkrivajući u njoj tačno vreme dolaska Mesije.

Došao je i dan kada je Danilo bio u mogućnosti da spase živote svih vavilonskih astrologa. Navuhodonosor je usnuo neobičan san i kako astrolozi nisu umeli da protumače njegov san, sve ih je odlučio pogubiti. Među onima koji su bili uhapšeni bio je i Danilo sa svoja tri prijatelja, zato što sa stanovišta vavilonaca ta četiri Jevreja jesu bila članovi vavilonske škole astrologije, i zato je i njih trebalo pogubiti. Ali, Danilo je zatražio i dobio audijenciju kod kralja. Posle te audijencije Danilo je protumačio san kralja Navuhodonosora. Protumačivši san spasio je svoj život, ali i živote svih drugih astrologa. Zapravo, na ovaj način on je postao poglavar vavilonske škole astrologije. Kako je Danilo spasio njihove živote, ali i postao njihov poglavar, nema nikakve sumnje da je on itekako odveo mnoge ka spasiteljskoj spoznaji Boga Izraela. Veliki broj tih astrologa okrenuo se od obožavanja zvezda i počeo je da obožava Boga Izraela koji je stvorio zvezde.

Znači, imamo liniju vavilonskih astrologa, iz naraštaja u naraštaj, koja štuje istinskog Boga, poseduje Danilova proroštva i gleda unapred na dolazak Kralja Jevreja. Iz knjige proroka Danila, zaključujemo da vavilonski astrolozi jesu znali u koje će vreme Mesija biti rođen. Međutim, knjiga proroka Danila nam ništa ne govori o zvezdi koja će na neki način navestiti rođenje Mesije. Kako su onda ovi astrolozi znali bilo šta o toj zvezdi?

Za ovo pitanje moramo otići u još raniji period Starog zaveta, u proroštva Valamova, koji je bio unajmljen od strane Moava da izreče prokletstvo nad Jevrejima. Četiri puta je pokušao da ih prokune, ali svaki je put Bog preuzeo njegova usta; i umesto da prokune Jevreje, on je završio blagosiljajući ih. Tokom izricanja njegovih blagoslova nad Jevrejima, on je izgovorio četiri ključna Mesijanska proroštva. Jedno od tih proroštava nalazimo u Brojevima 24:17:

Vidim ga, ali ne sada; posmatram ga, ali ne izbliza. Izići će Zvezda od Jakova i uzdići se Žezlo od Izraela; i satrće okrajke Moaove i zatrti sve sinove Šetove.

Vaalam, pun protivljenja i žaljenja, prisiljen je od Gospoda da prorokuje o dolasku jevrejskog Mesije i on je to povezao sa zvezdom. I ne radi se o doslovnoj zvezdi, jer kaže u kontekstu da zajedno sa njom, „i uzdići se žezlo od Izraela.“ Zvezda i Žezlo predstavljaju jedno te isto. Zapamtite da je termin Skiptar simbol kralja i kraljevanja. Ova zvezda koja će izaći od Jakova je kralj.

Nadalje, Vaalamovo zanimanje i okupacija bila je astrologija. Još značajnije od toga je činjenica da on dolazi iz grada Petona, grada na obalama reke Euftrat, koji se nalazi u Vaviloniji (Brojevi 22:5; Ponovljeni zakon 23:4). Znači da ovde imamo dvostruku vavilonsku poveznicu. Imamo, naravno, knjigu proroka Danila, koja nam kaže koliko će godina proteći pre nego se rodi Kralj Jevreja; a, onda imamo i Vaalamovo proroštvo koje se tiče zvezde, i još jednom, Vaalam je bio deo vavilonske škole astrologije. Dakle, otkrivenje o zvezdi koja je povezana sa rođenjem Mesije došlo je preko vavilonskog astrologa, koji je, nema u to nikakve sumnje, tu informaciju preneo svojim kolegama iz iste škole mišljenja.

Vekovima kasnije, Danilo je bio u mogućnosti da još bolje i detaljnije objasni vavilonskim astrolozima o vremenu u kojem će **izići zvezda od Jakova**.

Kako su onda mudraci znali? Ne tako što su zurili u zvezde kroz pseudo znanost astrologiju, već preko otkrivenja od Boga koja su sadržana u Pismima preko proroštava Vaalama i Danila. Dakle, priča o mudracima ipak ne pridaje astrologiji ama baš nikakvu vrednost.

Mudraci su Isusu dali tri vrste darova: zlato, tamjan i smirnu. Svi ovi darovi puni su Starozavetne simbolike. Zlato je simbol kraljevske osobe i kraljevanja, i kroz to se naglašava da je Isus Kralj. Tamjan je bio simbol božanstva, jer je bio sastavni deo mirisnog kada koji se palio na Kadionom žrtveniku unutar Svetinje, a njegov miris je prodirao u prisustvo Božije, u samu Svetinju nad Svetinjama.

Tamjan znači da je Isus Bog. Smirna je u Starom zavetu povezivana sa smrću i sa balsamovanjem.

I dok onaj prvi stih iz popularne hrišćanske pesme, „Mi smo tri kralja sa istoka“ nije biblijski tačan, poslednji stih te pesme kaže, „Kralj i Bog i Žrtva,“ i taj deo itekako jeste biblijski ispravan. Dajući ove darove porodici Josifa, Marije i Isusa, Mudraci su provideli prihod za tu porodicu koji će njima omogućiti da pobjegnu u Egipat, da žive tamo otprilike dve godine, i da imaju još uvek dovoljno da finansiraju put natrag u Nazaret, nakon smrti Iroda velikog 